

Lone Falck
Bygmarksvej 15
3200 Helsingør
tlf. 40 73 40 21

Helsingør den 21. april 2009

Beskæftigelsesminister
Inger Støjberg
Folketinget, Christiansborg
1240 København K

Vedr. lov om aktiv beskæftigelsesindsats og serviceloven i relation til handicappede

Jeg erfarede forleden aften via nyhederne, at du som nytiltrådt beskæftigelsesminister agter at foretage en rundrejse i landet for at få belyst, hvilke problemstillinger der er på arbejdsmarkedet i relation til ligestilling og handicappede.

Formålet med brevet er at belyse en problematik, hvor lovgivning hindrer enkeltes muligheder for tilknytning til arbejdsmarkedet, hvilket ikke opleves som værende i overensstemmelse med regeringens intentioner.

Jeg er selvfølgelig nødt til at belyse sagen ud fra min egen historie, men jeg er sandsynligvis ikke den eneste, der oplever et problem, hvor nugældende lovgivning og kommunens fortolkning bevirker, at jeg i relation til ansættelse i fleksjob kommer i klemme.

Problematikken drejer sig om personer, der på grund af et fysisk handicap ikke er i stand til selv at sørge for transport til og fra en arbejdsplads. Personer med mindre handicaps har i nogle tilfælde ikke mulighed for at oppebære tilskud til individuel transport ved ansættelse i fleksjob. De skal således selv afholde en uforholdsmæssig stor udgift til f.eks. taxa for at opretholde kontakten til arbejdsmarkedet, hvilket ikke står mål med indtjeningen som "fleksjobber". Samtidig er der ikke mulighed for evt. at få tilkendt pension, da man gennem arbejdsprøvning/virksomhedspraktik, hvor der skal ydes hjælp til individuel transport, beviser, at man fortsat har en arbejdsevne.

Som lovgivningen er nu, skal kommunen ved arbejdsprøvning/virksomhedspraktik bevilge transport (som regel taxa) til og fra arbejdspladsen efter Lov om aktiv beskæftigelsesindsats (LAB) § 82, stk. 5 og bekendtgørelsens § 144, stk. 5, såfremt det fysiske eller psykiske handicap medfører behov for individuel transport. Når det herefter konstateres, at man kan varetage et fleksjob og ansættes i dette, fjernes hjælpen til transport, idet LAB ikke giver mulighed for at bevilge hjælp til individuel transport ved ansættelse i fleksjob. Hjælp til individuel transport efter LAB kan til "fleksjobbere" kun ydes ved virksomhedspraktik og i forbindelse med opgradering til varetagelse af fleksjob.

Ved ansættelse i fleksjob er det hensigten, at personen selv skal sørge for transport til og fra arbejde. Evt. problemer omkring dette kan afhjælpes via Serviceloven (SEL), hvor der ved behov kan bevilges invalidebil eller dækkes nødvendige merudgifter til bl.a. transport efter SEL § 100.

En forudsætning for at anvende SEL § 100 er, at der er iværksat betydelige hjælpeforanstaltninger til den handicappede. Nogle handicaps – som i mit tilfælde – kræver ikke personlige hjælpeforanstaltninger, men alene praktiske hjælpeforanstaltninger i det daglige. I de tilfælde, hvor den handicappede har en rask ægtefælle, vil kommunen ofte meddele afslag på praktiske hjælpeforanstaltninger, idet det forudsættes, at ægtefællen varetager disse. Afslaget begrundes således ikke i det fysiske handicap, men alene i konsekvensen af den ægteskabelige stilling. Dette bevirker, at SEL § 100 ikke altid kan komme i anvendelse ved ansættelse i fleksjob.

Derudover kan SEL § 117 anvendes, men problemet med denne bestemmelse er, at det er en ”kan-§”, som kommunen ikke er pligtig til at anvende, og hvor kommunen selv bestemmer, hvorvidt afgørelsen kan ankes til anden myndighed. Min kommune – og formentlig flere andre – er ikke umiddelbart indstillet på at anvende denne § til enkeltpersoner, idet en trængt økonomi ikke tillader dette. I vejledningen til SEL § 117 fremgår det, at alle andre lovmæssige muligheder skal være udtømt før anvendelse af § 117 kan komme i betragtning. D.v.s. at findes ikke andre muligheder kan § 117 anvendes, men kommunen er ikke pligtig til at bruge den.

I de tilfælde, hvor den handicappede stort set klarer sig selv, men har et transportproblem, er konsekvensen af nugældende lovgivning og kommunernes mulighed for selv at vælge omfanget af den hjælp, de agter at yde, at arbejdsprøvning/virksomhedspraktik/opgradering foregår på nogle præmisser, som ændres ved ansættelse i fleksjob. I praksis betyder dette, at en virksomhedspraktik på grund af hjælpen til transporten kan forløbe fint, hvorefter den handicappede ved ansættelsen i fleksjob er nødt til atter at sygemelde sig, da pågældende på grund af et fysisk handicap ikke kan komme frem og tilbage til arbejdet. Konsekvensen er derfor fyring fulgt op af ny virksomhedspraktik, hvor der igen hjælpes med transporten, der ved ansættelse igen følges af en sygemelding og fyring. Dette er således en ond cirkel, der kan fortsætte indtil den handicappede enten bryder psykisk ned med følgende pension eller til pågældende bliver 65 år.

Ydermere kan den handicappede ikke bevilges førtidspension, da pågældende efter den ene virksomhedspraktik efter den anden beviser, at der fortsat er en arbejdsevne. At arbejdsprøvning og ansættelse i fleksjob sker på forskellige præmisser, tages der i dette tilfælde ikke hensyn til.

Konsekvensen af ovenstående er således, at et mindre bevægelseshandicap giver større problemer i relation til varetagelse af et fleksjob i forhold til et større handicap, hvor der skal ydes hjælp.

Eller – jo mere syg man er, desto større hjælp ydes til at passe et arbejde. Jeg er naturligvis ganske enig i, at hjælpen skal være større jo større ens handicap og behov er, men jeg mener ikke, at et mindre handicap skal afskære en fra arbejdsmarkedet.

Med denne lovgivning og muligheder for fortolkning oplever jeg, at FN's handicapkonvention ikke overholdes, da jeg som handicappet arbejdstager ikke kompenseres, således at jeg kan blive på arbejdsmarkedet. Jeg diskrimineres i forhold til andre, idet jeg selv skal afholde en uforholdsmæssig stor udgift til transport til og fra arbejde.

Kort fortalt er min egen historie følgende:

Jeg har været ansat som tjenestemand siden 1982 i politiet og blev i 2000 ramt af en sygdom i det indre øre, hvilket er forsøgt udbedret ved 5 operationer. Sygdommen, der minder om "Menière", har ødelagt balancesystemet, hvorfor jeg ofte er svimmel, hvilket forstærkes ved trykpåvirkninger i øret, som bl.a. opstår ved hovedbevægelser. Som det fremgår af min journal fra Rigshospitalet ved overlæge Søren Vesterhauge er jeg således ikke i stand til at køre med offentlige transportmidler (bus/tog) eller til at køre selv, men er afhængig af transport i en almindelig lav personbil med chauffør. Jeg har haft kørekort siden 1978 og har kørt dagligt og været godkendt til udrykningskørsel, indtil jeg blev ramt af sygdommen.

Da sygdommen forværres ved fysisk belastning har jeg søgt hjælp til praktiske gøremål i hjemmet (hovedsagelig rengøring og indkøb), hvilket jeg har fået afslag på med begrundelsen, at jeg har en rask ægtefælle, der naturligvis forventes at overtage disse funktioner. Afslaget er således begrundet i min ægteskabelige status og ikke i mit handicap.

Efter flere års sygemelding (hvor jeg fortsat var ansat hos politiet) startede jeg i arbejdsprøvning, hvor jeg i samarbejde med min hidtidige arbejdsgiver fandt en funktion, jeg med mit handicap var i stand til at varetage. Dette fungerede til alles tilfredshed og jeg blev ansat samme sted i fleksjob. Under arbejdsprøvningen blev individuel transport til og fra arbejde (taxa) bevilget efter LAB § 82, stk. 5, og efter noget "tovtrækkeri" ved ansættelsen fleksjob efter SEL § 117 (tidligere § 103).

Kommunen har nu besluttet ikke længere at bevilge denne transport og henholder sig til, at de ikke er pligtig til at anvende § 117, at bestemmelsen ikke kan ankes til anden myndighed, og at jeg selv skal sørge for transport. Det er således ikke en tvist vedr. mit behov for transport for at kunne varetage et fleksjob, men alene en politisk beslutning om anvendelse af §'en. Desuden har kommunen oplyst, at selv om min arbejdsevne er betinget af hjælp til transport, kan jeg ikke bevilges førtidspension, da jeg har en arbejdsevne.

Jeg har en arbejdsgiver, der gerne vil fastholde mig i ansættelsen og som værdsætter den arbejdsindsats, jeg med mit handicap er i stand til at udføre. Samtidig vil jeg gerne opretholde kontakten til arbejdsmarkedet og den sociale kontakt til samfundet, dette medfører. For mig er disse faktorer, der er med til at opretholde livskvaliteten, men lovgivning/vejledninger hindrer dette og tvinger mig faktisk til at forlade arbejdsmarkedet og opholde mig hjemme uden pension eller anden indkomst.

Denne situation opleves ikke som værende i overensstemmelse med regeringens intentioner om at fastholde den enkeltes muligheder for tilknytning til arbejdsmarkedet.

Jeg finder lovgivningen eller kommunernes muligheder for fortolkning og anvendelse ganske urimelig, da denne ikke giver en person med et mindre handicap mulighed for at fastholde tilknytningen til arbejdsmarkedet på fair vilkår, hvorimod personer med større handicaps skal hjælpes. Dette mener jeg ikke er i overensstemmelse med formålsparagrafferne i SEL, hvorefter loven skal sikre den enkelte mulighed for bl.a. opretholdelse af livskvalitet og social tilknytning til samfundet ud fra den enkeltes behov for fysiske funktionsevne.

En løsning på problemet kunne efter min opfattelse være, at vejledningen til anvendelse af SEL § 117 ændres. Som tidligere nævnt fremgår det af vejledningen, at kommunen **kan**

anvende denne §, når alle andre muligheder er udtømte. Under forudsætning af at et handicap nødvendiggør behovet for hjælp til individuel transport og den øvrige lovgivning ikke hjælper sådan hjælp, kan vejledningen ændres til **bør**, således at § 117 bør anvendes, når andre muligheder er udtømte. Tidligere var den juridiske opfattelse, at såfremt der i en § var anført kan, skulle dette læses som bør, hvilket efter min opfattelse burde fremgå af vejledningen.

Dette brev var for at give dig en lille indsigt i et problem, der diskriminerer handicappede i forhold til arbejdsmarkedet, hvor det ikke er arbejdsgiverne, der er problemet, men lovgivningen/vejledning til fortolkning, der kan forbedres.

Jeg vil ikke undlade at nævne, at jeg i forbindelse med min sag og denne problematik har haft tæt kontakt til flere kyndige på området, herunder socialrådgivere og jurister i FTF og DUKH, der heller ikke har kunnet finde en løsning på problemet.

Jeg er naturligvis til rådighed for et personligt møde med dig for en uddybning og yderligere drøftelse af problemet.

Med venlig hilsen

Lone Falck
Vicepolitikommissær

cc Beskæftigelsesministeriet
cc Folketingets arbejdsmarkedsudvalg
cc Kommunernes Landsforening
cc Gribskov Kommune: Jobcenter
Formand for socialudvalg Svend Gottlieb (V)
cc DUKH
cc FTF